

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹⁾

z dnia 2 września 2004 r.

w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą

Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Szkoły, zespoły szkół oraz szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyploma-

tycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „szkołami”, umożliwiają dzieciom obywateli polskich czasowo przebywających za granicą spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki lub uzupełnianie wykształcenia w zakresie szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego zgodnie

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej — oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 134, poz. 1426).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615, z 2002 r. Nr 41, poz. 362, Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1185 i Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 6, poz. 65, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 203, poz. 1966 oraz z 2004 r. Nr 69, poz. 624, Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1161, Nr 145, poz. 1532, Nr 162, poz. 1690 i Nr 173, poz. 1808.

z uzupełniającymi planami nauczania, o których mowa w § 6 ust. 4.

2. Obowiązek szkolny oraz obowiązek nauki może być spełniany przez dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą przez:

- 1) uczęszczanie do szkoły realizującej ramowy plan nauczania;
- 2) uczestniczenie w kształceniu na odległość, prowadzonym przez szkołę, obejmującym realizację ramowego planu nauczania;
- 3) uczęszczanie do szkoły kraju, w którym przebywają;
- 4) uczęszczanie do szkoły europejskiej działającej na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r., zwanej dalej „szkołą europejską”.

§ 2. 1. Zadania związane z organizacją kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą koordynuje Zespół Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą, z siedzibą w Warszawie, zwany dalej „Zespołem”.

2. Zespół jest jednostką budżetową finansowaną z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do sprawy oświaty i wychowania, zwany dalej „ministrem”. Ze środków tych są także finansowane szkoły, o których mowa w § 1 ust. 1.

3. Organizację i szczegółowe zadania Zespołu określa statut nadany przez ministra.

§ 3. 1. Do szkół mogą być przyjmowane także dzieci obywateli polskich stale zamieszkałych za granicą oraz dzieci osób niebędących obywatelami polskimi, jeżeli szkoła posiada wolne miejsca oraz odpowiednie warunki kadrowe, organizacyjne i finansowe.

2. Kształcenie w szkołach dzieci obywateli polskich czasowo przebywających lub stale zamieszkałych za granicą oraz dzieci osób pochodzenia polskiego lub narodowości polskiej niebędących obywatelami polskimi jest nieodpłatne.

3. Kształcenie w szkołach dzieci osób niebędących obywatelami polskimi, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 94a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, jest odpłatne. Wysokość opłaty ustala dyrektor szkoły lub kierownik szkolnego punktu konsultacyjnego na podstawie kosztów kształcenia w danej szkole. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor szkoły lub kierownik szkolnego punktu konsultacyjnego może obniżyć wysokość opłaty lub zwolnić ucznia w całości od jej ponoszenia.

§ 4. 1. Szkołę zakłada, przekształca i likwiduje minister, na wniosek dyrektora Zespołu, zaopiniowany przez kierownika przedstawicielstwa dyplomatyczne-

go, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadku przekształcenia lub likwidacji szkoły nie stosuje się przepisów art. 59 ustawy.

3. Szkoła działa na podstawie statutu przygotowanego przez radę pedagogiczną i uchwalonego przez radę szkoły, a w razie jej niepowołania — przez radę pedagogiczną, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. Dyrektor szkoły i kierownik szkolnego punktu konsultacyjnego, niezwłocznie po uchwaleniu statutu, przesyła statut dyrektorowi Zespołu w celu sprawdzenia zgodności statutu z prawem oraz kierownikowi przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej — do wiadomości.

5. Szkole nowo zakładanej pierwszy statut nadaje minister.

§ 5. 1. Szkoła może zostać utworzona, jeżeli zgłoszono do niej co najmniej 30 uczniów.

2. Szkoła może posiadać filię. Filię tworzy i likwiduje dyrektor Zespołu na wniosek kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Filia szkoły może zostać utworzona, jeżeli zgłoszono do niej co najmniej 20 uczniów.

4. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej, może zostać utworzona szkoła lub filia, jeżeli liczba zgłoszonych do niej uczniów jest niższa niż określona w ust. 1 i 3.

§ 6. 1. Szkoły realizują:

- 1) podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie nauczanych przedmiotów, określoną w odrębnych przepisach;
- 2) ramowy plan nauczania dla danego typu szkoły, określony w odrębnych przepisach;
- 3) uzupełniający plan nauczania, o którym mowa w ust. 4, dla uczniów uczęszczających do szkół kraju, w którym przebywają.

2. Szkoła realizująca ramowy plan nauczania prowadzi zajęcia edukacyjne przez pięć dni w tygodniu.

3. Szkoła realizująca uzupełniający plan nauczania prowadzi zajęcia edukacyjne w wybranych dniach tygodnia ustalonych w arkuszu organizacji szkoły.

4. Ustala się uzupełniające plany nauczania dla:

1) szkoły podstawowej:

I etap edukacyjny (klasy I—III)			
Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo		
	klasa I	klasa II	klasa III
Język polski (wybrane elementy podstawy programowej kształcenia zintegrowanego)	3	3	3
II etap edukacyjny (klasy IV—VI)			
Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo		
	klasa IV	klasa V	klasa VI
Język polski	4	3	3
Historia Polski (wybrane elementy podstawy programowej historii)	1	1	1
Geografia Polski (wybrane elementy podstawy programowej przyrody)	—	1	—

2) gimnazjum:

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo		
	klasa I	klasa II	klasa III
Język polski	3	3	4
Historia Polski (wybrane elementy podstawy programowej historii)	1	1	1
Geografia Polski (wybrane elementy podstawy programowej geografii)	1	—	1
Wiedza o społeczeństwie	—	1	—

3) liceum ogólnokształcącego:

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Liczba godzin tygodniowo		
	klasa I	klasa II	klasa III
Język polski	3	3	4
Historia Polski (wybrane elementy podstawy programowej historii)	1	1	1
Geografia Polski (wybrane elementy podstawy programowej geografii)	—	1	—
Wiedza o społeczeństwie	1	—	—

5. W przypadkach uzasadnionych warunkami kadrowymi lub lokalowymi szkoła realizująca ramowy plan nauczania, za zgodą dyrektora Zespołu, może odstąpić od nauczania techniki, podstaw przedsiębiorczości, informatyki, technologii informacyjnej, plastyki, muzyki, wiedzy o kulturze, przysposobienia obronnego i wychowania fizycznego.

6. Na wniosek dyrektora szkoły lub kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego, w których jest realizowany uzupełniający plan nauczania, dyrektor Zespołu może w arkuszu organizacji szkoły wyrazić zgodę na:

- 1) zwiększenie o jedną godzinę tygodniowej liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- 2) prowadzenie w wymiarze jednej godziny tygodniowo dodatkowych zajęć edukacyjnych z matematyki w celu wyrównania różnic programowych.

§ 7. 1. Szkoły mogą prowadzić kształcenie na odległość obejmujące ramowy lub uzupełniający plan nauczania.

2. Zajęcia edukacyjne w kształceniu na odległość są prowadzone w formie konsultacji, w wymiarze miesięcznie:

- 1) kształcenie zintegrowane — do 6 godzin lekcyjnych;
- 2) język polski — do 4 godzin lekcyjnych;
- 3) matematyka — do 3 godzin lekcyjnych;
- 4) każde z pozostałych obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym lub uzupełniającym planie nauczania — do 2 godzin lekcyjnych.

3. Dyrektor Zespołu może wyrazić zgodę na prowadzenie konsultacji z dodatkowych zajęć edukacyjnych z matematyki, o których mowa w § 6 ust. 6 pkt 2, w wymiarze do 2 godzin lekcyjnych miesięcznie.

4. Podstawą oceniania i klasyfikowania ucznia uczestniczącego w kształceniu na odległość są egzaminy klasyfikacyjne przeprowadzane zgodnie z odrębnymi przepisami.

5. Uczniowie uczestniczący w kształceniu na odległość mogą przystąpić do egzaminów klasyfikacyjnych na każdym etapie kształcenia, w szkole lub Zespole, nie rzadziej jednak niż co 2 lata.

6. Do egzaminu klasyfikacyjnego dopuszcza się ucznia, który wykonał wszystkie prace kontrolne i uzyskał z nich średnią ocen co najmniej dopuszczającą.

7. Liczbę i zakres prac kontrolnych z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych w każdej klasie oraz terminy ich wykonania ustala dyrektor Zespołu.

8. Ocenianie prac kontrolnych należy do zadań nauczycieli zatrudnionych w Zespole.

9. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek dyrektora szkoły lub kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego, dyrektor Zespołu może wyrazić zgodę na ocenianie prac kontrolnych przez nauczycieli zatrudnionych w szkole lub szkolnym punkcie konsultacyjnym, w ramach obowiązującego ich czasu pracy.

10. Uczniowie, którzy ukończyli liceum ogólnokształcące w kształceniu na odległość, mogą przystąpić do egzaminu maturalnego, przeprowadzanego zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 8. 1. Obowiązkowe zajęcia edukacyjne w szkołach realizujących ramowy lub uzupełniający plan nauczania są prowadzone oddzielnie dla każdej klasy, jeżeli klasa liczy co najmniej 5 uczniów.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek dyrektora szkoły lub kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego, dyrektor Zespołu może wyrazić zgodę na prowadzenie obowiązkowych zajęć edukacyjnych w klasie liczącej mniej niż 5 uczniów.

3. Jeżeli klasa liczy mniej niż 5 uczniów i dyrektor Zespołu nie wyraził zgody, o której mowa w ust. 2, obowiązkowe zajęcia edukacyjne są prowadzone w klasach łączonych lub w systemie kształcenia na odległość, zgodnie z zatwierdzonym przez dyrektora Zespołu arkuszem organizacji szkoły.

§ 9. 1. W szkołach podstawowych nie organizuje się oddziałów przedszkolnych dla dzieci sześciolletnich.

2. W szkołach podstawowych i gimnazjach nie przeprowadza się sprawdzianu i egzaminu, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.

§ 10. Uczniowie i absolwenci szkół otrzymują świadectwa szkolne wydawane zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 11. Szkoły są obowiązane gromadzić i udostępniać księgozbiór biblioteczny wspomagający realizację programów nauczania oraz samokształcenie uczniów i doskonalenie nauczycieli.

§ 12. Dyrektor Zespołu sprawuje nadzór pedagogiczny w stosunku do dyrektorów szkół i kierowników szkolnych punktów konsultacyjnych oraz nadzór nad działalnością szkół w zakresie spraw finansowych i administracyjnych we współpracy z kierownikami przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych lub przedstawicielstw wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 13. 1. Szkołą kieruje dyrektor, a szkolnym punktem konsultacyjnym i filią — kierownik, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W filii można nie tworzyć stanowiska kierownika filii, jeżeli jej działalnością kieruje dyrektor lub wicedyrektor szkoły, której filia jest podporządkowana.

§ 14. 1. Minister powierza stanowisko dyrektora Zespołu i stanowiska dyrektorów szkół, a także odwo-

tuje z tych stanowisk. Do odwołania dyrektora szkoły nie stosuje się przepisów art. 38 ustawy.

2. Dyrektor Zespołu, po zasięgnięciu opinii lub na wniosek kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej, powierza stanowiska kierowników szkolnych punktów konsultacyjnych i kierowników filii, a także odwołuje z tych stanowisk.

§ 15. 1. Stanowisko dyrektora Zespołu i stanowisko dyrektora szkoły może zostać powierzone również nauczycielowi kontraktowemu.

2. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej, za zgodą ministra, stanowisko kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego może zostać powierzone osobie niebędącej nauczycielem.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, dyrektor Zespołu powierza sprawowanie nadzoru pedagogicznego w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w tym szkolnym punkcie konsultacyjnym dyrektorowi szkoły lub kierownikowi szkolnego punktu konsultacyjnego, funkcjonujących w danym kraju.

4. Kwalifikacje wymagane od dyrektorów szkół określają odrębne przepisy.

5. Kandydata na stanowisko dyrektora szkoły wyłania się w drodze konkursu.

6. Minister powołuje komisję konkursową oraz ustala jej skład i regulamin działania. Przepisu art. 36a ust. 5 ustawy nie stosuje się.

§ 16. 1. Dyrektor Zespołu zatrudnia osobę, której ma być powierzone stanowisko dyrektora szkoły albo stanowisko kierownika szkolnego punktu konsultacyjnego lub kierownika filii, na podstawie umowy o pracę na czas określony równy okresowi powierzenia stanowiska.

2. Dyrektorzy szkół oraz kierownicy szkolnych punktów konsultacyjnych zatrudniają nauczycieli w tych szkołach i punktach. Nauczyciele, za zgodą dyrektora Zespołu, mogą być oddelegowani do pracy w sekcjach polskich funkcjonujących w szkołach kraju pobytu.

3. Dyrektor Zespołu, na wniosek dyrektora szkoły, może powierzyć nauczycielowi zatrudnionemu w szkole realizującej ramowy plan nauczania stanowisko wicedyrektora, jeżeli szkoła liczy co najmniej 12 oddziałów lub są jej podporządkowane co najmniej 2 filie, a także może odwołać go z tego stanowiska.

§ 17. Odwołanie ze stanowiska dyrektora szkoły i cofnięcie mu skierowania do pracy za granicą stanowi podstawę rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem.

§ 18. Obowiązkowy wymiar zajęć, zasady wynagradzania dyrektorów i nauczycieli szkół oraz przysługujące im świadczenia określają odrębne przepisy.

§ 19. Zasady przyjmowania dzieci obywateli polskich do szkół europejskich, zasady odpłatności za naukę, programy i plany nauczania w tych szkołach określają postanowienia Konwencji o Statucie Szkół Europejskich.

§ 20. 1. Do pracy w szkołach europejskich kieruje nauczycieli minister.

2. O skierowanie do pracy w szkole europejskiej mogą ubiegać się nauczyciele dyplomowani, posiadający kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela, biegle znający co najmniej jeden z następujących języków: angielski, francuski lub niemiecki oraz posiadający aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w określonym kraju.

3. Kandydatów na nauczycieli w szkołach europejskich wyłania się w drodze konkursu.

4. Minister powołuje komisję konkursową oraz ustala jej skład i regulamin działania.

§ 21. 1. Dyrektor Zespołu zatrudnia nauczycieli skierowanych do pracy w szkole europejskiej na podstawie umowy o pracę na czas określony równy okresowi skierowania.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności szkołę europejską, do której nauczyciel został skierowany, czas trwania umowy oraz sposób wypłacania wynagrodzenia.

§ 22. Nadzór pedagogiczny nad nauczycielami skierowanymi do pracy w szkole europejskiej jest sprawowany z uwzględnieniem postanowień Konwencji o Statucie Szkół Europejskich.

§ 23. Zespół jest obowiązany wyposażyć nauczyciela kierowanego do pracy w szkole europejskiej w podręczniki, środki dydaktyczne, literaturę metodyczną i pomoce niezbędne w procesie nauczania, chyba że szkoła europejska zapewnia te środki we własnym zakresie.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 6 września 2004 r.³⁾

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *M. Sawicki*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 marca 2002 r. w sprawie zasad organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, wspomagania nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii oraz zakresu świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym w tym celu do pracy za granicą (Dz. U. Nr 44, poz. 409), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 137, poz. 1304), w zakresie dotyczącym organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą.